

Nr 55.

Ankom till riksdagens kansli den 4 juni 1946 kl. 5 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pensionsreglering för vissa befattningshavare vid skogsvårdsstyrelserna jämte en i ämnet väckt motion.

I en den 26 april 1946 dagtecknad proposition nr 257, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad i propositionen förordats meddela *dels* pensionsbestämmelser för vissa befattningshavare hos skogsvårdsstyrelserna, att tillämpas från och med den 1 juli 1946, *dels ock* i anslutning därtill erforderliga övergångsbestämmelser.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet, i den mån icke redogörelse härför lämnas i det följande, hänvisa till propositionen.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft en i anledning av propositionen i andra kammaren under nr 521 väckt motion, vari herr *Andersson* i Gisselås jämte fyra av kammarens övriga ledamöter hemställt, »att riksdagen måtte tillerkänna de redan pensionerade länsskogvaktarna sådan förstärkning av nu gällande tjänste- och familjepensioner, att dessa komma att motsvara de nya pensionsbelopp, som i Kungl. Maj:ts proposition nr 257 föreslagits för distriktsskogmästare,» eller, därest riksdagen icke ansåge sig kunna bifalla denna framställning, »att i varje fall de under tiden 1941—¹/₇ 1946 pensionerade länsskogvaktarna måtte tillerkännas ovan begärda pensionsförbättring.»

I fråga om motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Inledning.

I proposition den 1 mars 1946, nr 126, har framlagts förslag till, bland annat, reglering av anställnings- och avlöningsförhållandena för vissa befattningshavare vid skogsvårdsstyrelserna. Här må erinras, att löneregleringen föreslås skola omfatta endast ordinarie befattningshavare hos skogsvårdsstyrelserna, varmed förstås innehavare av pensionsberättigande befattningar, att avlöningsförhållandena för andra befattningshavare än de ordinarie alltför skola bestämmas av vederbörande skogsvårdsstyrelse, i vissa fall dock med tillämpning av utav Kungl. Maj:t fastställda grunder, att de ordinarie

befattningarna skola upptagas i av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningar för skogsvårdsstyrelserna *samt att* innehavarna av dessa befattningar skola vara underkastade ett särskilt av Kungl. Maj:t utfärdat avlöningsreglemente, vars bestämmelser i huvudsak skola motsvara civila avlöningsreglementets allmänna bestämmelser för befattningar tillhörande löneplan A.

Allmänna grunder för pensionsregleringen.

I den nu föreliggande propositionen föreslås, att en pensionsreglering för skogsvårdsstyrelsernas personal genomföres samtidigt med den föreslagna löneregleringen. Då pensioneringen, vilken för närvarande handhaves av statens pensionsanstalt, allttjämt förutsättes skola omhänderhavas av pensionsanstalten, kunde det — heter det i propositionen — ligga närmast till hands att i avvaktan på resultatet av den åt 1944 års pensionsutredning anförtrodda revisionen av pensionsanstaltens reglemente begränsa sig till vissa höjningar av nu gällande pensionsunderlag. Med hänsyn till att personalens avlöningsvillkor avses skola anpassas efter de statliga avlöningsreglementena, har emellertid hinder synts icke behöva möta för en motsvarande anpassning av pensionsvillkoren. Detta har ansetts för närvarande lämpligast böra ske genom en provisorisk anknytning till folkskolans pensionsreglementen, vilkas tillämpning ankommer på statens pensionsanstalt.

I fråga om pensioneringens omfattning innebär Kungl. Maj:ts förslag, att pensionsrätt skall tillkomma allenast de ordinarie befattningshavarna vid skogsvårdsstyrelserna d. v. s. tjänstemän, vilka komma att upptagas å personalförteckning, som fastställs av Kungl. Maj:t, men däremot icke extra befattningshavare vid skogsvårdsstyrelserna. Beträffande arbetarpersonalen har synts böra avvaktas förslag från pensionsutredningens sida, innan någon statlig reglering av pensionsrätten genomföres. Uppkommer dessförinnan något enstaka fall behov av pension, har frågan härom ansetts böra underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Det har ansetts böra ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan riksdagen fattat beslut i fråga om pensionsregleringens huvudgrunder, utfärda erforderliga bestämmelser i ämnet att gälla från och med den 1 juli 1946.

Pensionsålder.

För närvarande är pensionsåldern 65 år för manlig och 60 år för kvinnlig befattningshavare vid skogsvårdsstyrelse. Dock må, på framställning av vederbörande skogsvårdsstyrelse, vid viss befattnings reglerande bestämmas en pensionsålder av 62 år för manlig innehavare av befattningen. Förutsättningen härför är, att tjänstgöringens art prövas vara sådan, att den gör en dylik nedsättning av pensionsåldern synnerligen önskvärd. 62 års pensionsålder gäller för närvarande för 174 länsskogvaktare hos 15 skogsvårdsstyrelser. För övriga skogsvårdsstyrelser länsskogvaktare liksom för samtliga skogsvårdsstyrelser andra manliga befattningshavare är pensionsåldern 65 år.

Med hänsyn till den föreslagna pensionsregleringens provisoriska karaktär ha övervägande skäl ansetts tala för att någon mera genomgripande ändring beträffande pensionsåldrarna icke nu vidtages. För kontorspersonalen skulle pensionsåldrarna fastställas i överensstämmelse med vad som enligt allmänna tjänstepensionsreglementet gäller för sådana befattningar vid domänverket eller allmänna civilförvaltningen. För skogsvårdsstyrelsernas övriga (manliga) befattningshavare skulle gälla en pensionsålder av 65 år utom beträffande förste distriktsskogsmästare, distriktsskogsmästare och biträdande distriktsskogsmästare, för vilka skulle gälla en pensionsålder av 63 år.

Pensionsunderlag och pensionsavdrag.

I propositionen förordas, att pensionsunderlagen och pensionsavdragen för befattningshavarna vid skogsvårdsstyrelserna fastställas till de belopp, som skulle gälla, därest nämnda befattningshavare varit tjänstemän å löneplan A och tillhört lönegrad betecknad med samma nummer som deras lönegrad vid skogsvårdsstyrelserna.

Huvudmansavgifter efter pensionsregleringens genomförande.

Med hänsyn till att statsbidrag i realiteten kommer att utgå med belopp motsvarande hela avlöningen till skogsvårdsstyrelsernas ordinarie befattningshavare, föreslås i propositionen, att skogsvårdsstyrelserna efter pensionsregleringens genomförande icke skola vara skyldiga att erlagga huvudmansavgifter.

Vissa specialfrågor.

Några befattningshavare, för vilka statens pensionsanstalt med stöd av § 6 reglementet för anstalten medgivit rätt till tjänstårsberäkning, hava befriats från att erlagga å dem belöpande andel i engångsavgiften för den tillgodoräknade tiden. Deras pensionsrätt är till följd härav enligt § 9 mom. 2 reducerad. Beträffande här avsedd tid har ansetts böra avdragas $\frac{1}{3}$ av tiden vid tjänstårsberäkning för pension enligt folkskolans tjänstepensionsreglemente, om befrielsen gällt engångsavgift för tjänstepension, samt hela tiden vid tjänstårsberäkning för pension enligt folkskolans familjepensionsreglemente, om befrielsen gällt engångsavgift för familjepension.

I fråga om befattningshavare, för vilken tjänstårsberäkning mot engångsavgift medgivits men som icke erhållit befrielse från att erlagga sin andel i engångsavgiften, äger huvudmannen att genom löneavdrag uttaga ersättning för den av huvudmannen i sådant fall förskotterade avgiftsandelen. De nya pensionsbestämmelserna avses icke skola medföra någon ändring härutinnan.

Enligt bestämmelserna i reglementet för statens pensionsanstalt är änka berättigad till familjepension även om äktenskapet ingåtts inom 5 år efter det befattningshavaren fyllt 60 år och är barn berättigat till familjepension till 21 års ålder. Dessa förmåner ha i likhet med vad som skett beträffande folkskolans lärare ansetts böra bibehållas i fråga om befattnings-

havare, som omedelbart före de nya bestämmelsernas ikraftträdande innehar med pensionsrätt i statens pensionsanstalt förenad befattning.

Vidare har förutsatts, att befattningshavare, som icke blir underkastad de nya avlöningsbestämmelserna, skall bibehållas vid pensionsrätt enligt reglementet för statens pensionsanstalt. Huvudmansavgift för sådan befattningshavare skulle emellertid ej utgå för tid efter den nu förevarande pensionsregleringens ikraftträdande.

Utskottet.

Utskottet får erinra, att riksdagen numera på förslag av jordbruksutskottet i dess utlåtande nr 61 fattat beslut i anledning av propositionen nr 126 med förslag till förordning om ändring i förordningen den 30 maj 1941 (nr 350) angående skogsvårdsstyrelser, m. m. I vad rör frågan om reglering av anställnings- och avlöningsförhållandena för vissa befattningshavare vid skogsvårdsstyrelserna innebär riksdagens beslut ett godkännande av Kungl. Maj:ts förslag. Den nuvarande tjänstetiteln länsskogvaktare, vilken enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle utbytas mot benämningen distriktsskogsmästare, skall dock bibehållas.

Det nu föreliggande förslaget till pensionsreglering omfattar liksom löne-regleringen endast de ordinarie befattningshavarna hos skogsvårdsstyrelserna, varmed skall förstås tjänstemän, vilka komma att upptagas å av Kungl. Maj:t fastställd personalförteckning. Pensionsregleringen skulle provisoriskt anknytas till folkskolans pensionsreglementen, vilkas tillämpning ankommer på statens pensionsanstalt. Mot de sålunda föreslagna allmänna grunderna för pensionsregleringen, vilken är avsedd att träda i kraft den 1 juli innevarande år, har utskottet icke funnit anledning till erinran. Likaså finner sig utskottet böra tillstyrka vad i den föreliggande propositionen föreslagits i fråga om pensionsålder, pensionsunderlag och pensionsavdrag, huvudmansavgifter samt vissa specialfrågor.

I motionen II: 521 har förslag framställts om att pensionsregleringen skulle omfatta jämväl de redan pensionerade länsskogvaktarna eller, i andra hand, de länsskogvaktare, vilka avgått med pension under tiden 1941—1 juli 1946. Till stöd för detta förslag har anförts, att de hittillsvarande pensionsunderlagen icke kunna anses tillräckliga. Utskottet, som behjärtar det berättigade i och för sig i det sålunda framställda yrkandet, finner sig likväl av principiella skäl och med hänsyn till uppkommande konsekvenser icke kunna förorda att åtgärder nu vidtagas, vilka syfta till en retroaktiv tillämpning av de nya pensionsbeloppen i fråga om redan avgångna befattningshavare och i realiteten skulle innebära en pensionsreglering för dessa. Det synes utskottet nämligen icke tillräckligt, att en pensionsförhöjning medgives en enstaka grupp av icke-statliga f. d. befattningshavare med delaktighet i statens pensionsanstalt. Utskottet vill emellertid uttrycka den förhoppningen, att frågan om en förbättring av sådana från anstalten utgående äldre pensioner, som icke omfattats av den vid innevarande riksdag beslutade pensionsregleringen, upptages till välvillig prövning i samband med den pågående revisionen av anstaltens reglemente.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, med avslag å motionen II: 521, må bifalla
Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 6 juni 1946.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit
från första kammaren: herrar *Åkerberg, Friggeråker, Leander, Fahlander, Andersson*
i Tidaholm, *Persson* i Älvdalsåsen och *Petersson* i Karlskrona;
från andra kammaren: herrar *Svedman, Paulsen, Andersson* i Munkaljungby, *Johns-*
son i Kastanjegården, *Sundberg, von Seth, Persson* i Norrby och fru *Humla*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.